

Ο Ν Ο Υ Μ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Εν τῇ λαῷ ἀντιπρῶτον ἄμα
δαίτη πῶς δὲ φοβᾶται τὴν
ἀλήθειαν—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα ἔχει τοὺς φθ-
αικούς της κανόνες.

ΒΕΛΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ζ'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 7 ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΤΗ 1909

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΗΡΙΘ. 2

ΗΡΙΘΜΟΣ 347

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΔΕΕ. ΠΑΛΛΗΣ. Οἱ Ρωμιοὶ καὶ οἱ Νεοτούρκοι.
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Swinburne (τέλος).
ΓΚΑΙΤΕ. Προμηθεΐας (μετάφρ. Π. Βασιλικού).
ΝΤ' ΑΝΟΥΝΤΣΙΟ. Ἡ Τζοκόντζ (συνέχεια).
ΜΥΡΙΑΛΛΑ. Φιλικά γράμματα.
ΦΩΤΟΣ Ν. ΠΟΛΙΤΗΣ. Ἐγωισμὸς (τέλος).
Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΤΩΝ ΒΡΑ-
ΚΑΒΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ «Ο ΣΟΛΩΜΟΣ».
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Α. Παλαῆς, Μίλτος Λεβέσης.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΑΣΜΑΔΙΑΤΙΚΟ—
Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΟΙ ΡΩΜΙΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΝΕΟΤΟΥΡΚΟΙ

Δημοσιεύουμε δῶ, μεταφρασμένο ἀπὸ τὰ
Ἑγγλέζικα, τὸ γράμμα ποῦστειλε ὁ κ. Πάλλης
στὸν «Πρωῖνὸ Ταχυδρόμο» («The morning
Post» June 3.) καὶ ποῦ οἱ πατριώτες τοῦ «Ν.
Ἄστου» καὶ τῆς «Ἐστίας» τὸ βρήκανε ΠΡΟΔΟ-
ΤΙΚΟ. Ἄν ὄσες ΑΛΗΘΕΙΕΣ λέει ὁ κ. Πάλλης
γιὰ τὸν Ἕλληνα κληρὸ τῆς Τουρκίας εἶναι
προδοσία, τότε κρατοῦμε καὶ μεῖς γιὰ τιμητικὸ
παράσημο μιὰ τέτλια προδοσία καὶ τοὺς χαρίζομε
τὸν πατριωτισμὸ τῆς Ψευτιάς.

Ἄξ. Κύριε,

Στὸ φύλλο Σας τῆς περασμένης Παρασκευῆς
δημοσιεύτηκε ἕνα τηλεγράφημα τοῦ Ἀνταποκριτῆ
Σας τῆς Πόλης ποῦλεγε πῶς ἕνα αἰσθημα δυσαρ-
σκευίας κρατοῦσε στοὺς Ρωμιούς ἀνάμεσα τῆς Τουρ-
κίας ἐνάντια στὴν τωρινὴ τῆ Διοίκηση. Ἐπειδὴ
προχτὲς ἀκόμα γύρισα ἀπὸ τὰ ταξίδια στὴν Τουρ-
κία καὶ Ρωμιὸς ἄνθρωπος ὁ ἴδιος—ἐπειδὴ μούτυχαν
πολλὲς καὶ καλὲς εὐκαιρίες νὰ κοιτάξω τὰ πρά-
γματα—θαρρῶ πῶς εἶμαι σὲ θέση νὰ δώσω μερικὲς
ἐξηγήσεις καὶ θὰ Σας ζητοῦσα γι' αὐτὸ τὴν ἀδεια
νὰν τίς δώσω μέσο τοῦ πολυτίμου φύλλου Σας. Τὸ
αἰσθημα αὐτὸ τὸ μικρὸ, ποῦ λέει ὁ ἀνταποκριτῆς
Σας, εἶναι σὲ ἀλήθεια πραγματικὸ καὶ —γιὰ νὰ μι-
λήσω πατριωτικὰ—ὕπάρχει τόνους ἐκεῖ ἕνα δυνατὸ
ἀντιδραστικὸ αἰσθημα ἀλλὰ τοῦτο περιορίζεται
καθαυτὸ μόνον στὸν Ἑλληνικὸ Κληρὸ. Τὸ αἰσθημα
αὐτὸ φαίνεται γενικὸ, γιὰτὶ οἱ ξένοι κατὰ κανόνα
τίς πληροφορίες τοὺς τίς παίρνουν ἀπὸ δεσποτάδες
καὶ παπάδες, ἢ ἀπ' τὸν Κωσταντινουπολίτικο τὸν τύπο
—ποῦναι ἀπερωμένους σὲ παπαδίστικα συμφέροντα
—κ' ἔτσι θαρροῦνε ἰδέες τῆς τάξης αὐτῆς ὡς δη-
λωτικὲς τῶν αἰσθημάτων τῆς Ρωμισσύνης ἀλά-
καιρης.

Ἡ πρώτη, πρώτη ἀρχὴ τοῦ καλογερικῶ αὐτοῦ
αἰσθηματος εἶναι ἡ ἀκόλουθη: Στὴν προηγουμένη
τῆ Διοίκηση, σὲ regime δηλ. τῆς Ἀπολυταρχίας,

ὁ Ἕλλη κληρὸς κρατοῦσε μιὰ θέση ξεχωριστὴ, ποῦ
καὶ σήμερα ἀκόμα κραταί. Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρ-
νηση θεμελιωμένη σὲ θεοκρατικὰ ἀπάνου θεμέλια
θαρροῦσε τοὺς Ἐπισκόπους ὡς τοὺς μόνους ἀντι-
πρόσωπους τῶν Ἑλληνικῶν κοινοτήτων, καὶ σ' αὐ-
τοὺς ἀφίνονταν ἡ διαχείριση τῶν κοινοτήτων αὐ-
τῶν σ' ἑλα κείνα τὰ ζητήματα ποῦχουνε τὸ δικαίωμα
νὰ ἐνεργοῦνε μονάχες. Τώρα, ὅλοι ξέρουνε καλὰ
πῶς ὁ δικὸς μας ὁ κληρὸς—καὶ μιῶ ὡς Ρωμιὸς—
στρατολογιέται ἀπὸ πολλὸ χαμηλὰ κοινωνικὰ στρώ-
ματα καὶ πῶς, ἂν βγάλῃ κανεὶς λίγες ἐνταμὲς ἐξαί-
ρετες, κατατάσσονται σ' αὐτὸν οἱ καλόγεροι ὅχι
ἀπὸ θρησκευτικὸ ζῆλο παρὰ μὲ σκοπὸ νὰ θησαυ-
ρίσουνε. Κ' ἡ θέση ἡ ξεχωριστὴ ποῦ κρατάνε, τοὺς
δίνει τὴ δύναμη νὰ καταφέρουνε τοὺς ἐγωιστικὸς
σκοπούς τοὺς. Ἄν ἡ καινούργια Διοίκηση πιτύχη,
εἶναι φυσικὸ πῶς οἱ Ρωμιὸι θὰ χειραφετηθοῦνε ἀλη-
θινὰ ἀπὸ τὴν καλογερικὴ κηδεμονία καὶ πῶς οἱ
παπάδες θὰ χάσουνε τὰ πλούσια ρουσφέτια ποῦ χαί-
ρουνται καὶ ἀκριβῶς ἐπειδὴ ξέρουνε καὶ τὰ προνό-
μια καὶ τὰ ρουσφέτια αὐτὰ κινυνεύουνε, βάλθηκαν
οἱ δεσποτάδες νὰ ραδιοῦργουνε—τέχνη ποῦ τὴν κα-
τέχουνε δὲ ἀριστοτεχνικὰ—γιὰ ν' ἀποκατασταθῇ
πάλι τὸ Ἀπολυταρχικὸ σύστημα.

Μὰ οἱ Ρωμιὸι λαϊκοὶ, μπορῶ νὰ τὸ βεβαιώσω,
συχαινόνται τὴν ἰδέα νὰ γυρίσουνε στὸ Σουλτανι-
σμὸ. Ἄλλ' ἐπειδὴ διευθύνονται ἀπ' τοὺς παπάδες
γιὰ τόσοσ αἰῶνες, ὑποτάσσονται στὶς μηχανορρα-
φίες τοὺς ἡμερα ἀπ' τὴν πολλὴ τὴ συνήθεια. Ἐ-
χουνε ὅμως χρέος, θαρρῶ, οἱ προεστοὶ κ' οἱ ἀρχηγοὶ
τοὺς νὰ μιλήσουνε πιά. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πῶς
χωρὶς τὴ συνεργασία τῶν Ρωμιῶν καὶ τῶν Ἀρμέ-
νηδων τὸ καινούργιο regime στὴν Τουρκία δὲ
μπορεῖ κανεὶ νὰ σταθῇ. Κι ἂν αὐτὸ πέσῃ, τί θὰ
γένη; Δὲ χρειάζεται καὶ πολλὴ φιλοσοφία νὰ μαν-
τέψῃ κανεὶς τὸ ἀποτέλεσμα μὲ μαθηματικὴ ἀκρι-
βεια. Μὲ τὴν Ἀπολυταρχία τὰ πράγματα θὰ πέσουνε
καὶ πάλι: στὴν προηγουμένη τὴν ἀναρχία, καὶ οἱ
Βουργάροι μὲ τὴν πρόφαση νὰ ἡσυχάσουνε τάχατες
τὴ χώρα θὰ κατεβοῦνε τότε στὴ Μακεδονία καὶ—
j'y suis, j'y reste (ἔδω 'μα: καὶ δὼ μένω). Ἡ
Ρωμισσύνη θὰ φάῃ τὸ coup de grâce. Θὰ φω-
νάζουμε τότες ἐμεῖς (οἱ Ρωμιὸι) στὴ γῆ, στὸν κό-
σμο, νὰ δῆ τὴ Βουργάρικη τὴν ἀνάδεια καὶ τὴν
Εὐρωπαϊκὴ ἀδιαφορία, μὰ δὲ θὰ μᾶς φταίῃ κανεὶς
παρὰ ἡ δικὴ μας ἡ κουταμάρα τοῦ νὰ δώσουμε τὸ
δικαίωμα σὲ τέτοιους ἀνάξιους ἐγωιστάδες ἀθρώπους,
σὰν τοὺς δικούς μας τοὺς καλόγερους, νὰ διευτύ-
νουνε τὴν πολιτικὴ μας.

Liverpool. 1. 6. 09.

ΑΔΕΕ. ΠΑΛΛΗΣ

ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ

Σκέπασ' τὸν οὐρανὸ σου, Δία,
μ' ἀχνόγενεφα
κι, ὡς τὸ παιδί τάγριδάγκαθα,
κορφολόγα σὺ
βελαντιδιὲς κι ἀκρόδουνα!
Τὴ γῆς μου ὡστόσο
ἄφισ' τὴν ἡσυχία
καὶ τὴν καλύβια, ποῦ δὲ μῶχτιες,
καὶ τὴ γωνιά μου,
ποῦ μὲ φρονεῖς
γιὰ τὴν πύρα τῆς.

Δὲν ξέρω τίς πιδ κακορίζικο
κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο, παρὰ σὰς, θεοί!
Μοῦ ψερφοθρέφετε
μὲ θυσίαις
κι ἄχνα δεήσεων
τὸ μεγαλεῖο σας
καὶ θὰ ρέβατε, ἀγίωσι
παιδιά καὶ ζητιάνοι
δὲν ἦταν μωρόπιστοι.

Παιδί ὅπως ἦμουν
κι ἄλλον τρόπο δὲν εἶχα,
τὸ σαστισμένο μάτι μου ἔστριψα
στὸν ἥλιο, ἐκεῖ σὰ νάταν
ἐν' αὐτί, νάκουε τὸ κλάμα μου,
μιὰ καρδιά, ὡς ἡ δικὴ μου,
νὰ σπλαχνιστεῖ τὸ θλιμένο.

Ποιὸς μὲ βέγηθ' ἀνάντια
στῶν τιτάνων τὴν ἐπαρση;
Ποιὸς μ' ἐγλύσε ἀπ' τὸ θάνατο,
ἀπ' τὴ σκλαδιά;
Μόνη ἑλα δὲν τὰ τέλειωσες,
καρδιά ἱερὸφλογοῦ;
Κι ἀνάδινες, νιὰ κι ἀγαθὴ,
ἀπκτημένη, χάρη
στὸν κοιμισμένο ἀπάνου;

Νὰ σὲ τιμᾶ; Γιατί;
Μὴ τοὺς πόνους ἀλάφρωσες
ποτὲ τοῦ ἀδικημένου;
Μὴ τὰ δάκρυα γαλήνεψες
ποτὲ τοῦ ἀγκουσεμένου;
Μὴν ἀντρα δὲ μὲ χάλκεφε
ὁ παντοδύναμος Καιρὸς
καὶ ἡ ἀθάνατη Μοῖρα,
ἀφέντες μου κι ἀφέντες σου;